O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

"Tasdiqlayman" O'zbekiston davlat konservatoriyasi rektori	"Kelishildi" O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi	"Kelishildi" O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi
________ K.T.Urinbayev	________	________
« 17 » 06 2025-yil	« 17 » 06 2025-yil	« 17 » 06 2025-yil

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

60211500 – Ta'lim yo'nalishi: Cholg'u ijrochiligi

60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon)
60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang)
60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (rubob prima, qashqar va afg'on rubobi)
60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas, tanbur, dombira)
60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular)
60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt)
60211515 - Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas) ta'lim yo'nalishlari uchun

Toshkent - 2025 yil

Dastur O'zbekiston davlat konservatoriyasining O'quv – uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va maqullangan (20______-yil ____ ___________ dagi ____ sonli) majlis bayoni

Tuzuvchilar:

B.Mirpayazov – "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi mudiri, professor

A.Tashmatova – "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi professori, san.fan.dok. (DSc)

Q.Nazirov – "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi professori

N.Sharipov – "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi professori

I.Ikromov – "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi professori

Taqrizchi:

S.Turatov – O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti "Cholg'u ijrochiligi va musiqa nazariyasi" kafedrasi dotsenti

Kirish

60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon);
60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang);
60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (rubob prima, qashqar va afg'on rubobi);
60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas, tanbur, dombira);
60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular);
60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt);
60211515 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas).

Ta'lim yo'nalishlari bo'yicha 1-fan kasbiy (ijodiy) ixtisoslikdan imtihon dasturi, 2-fan Musiqa tarixi va nazariyasi fanidan abituriyentlarning amaliy-nazariy ko'nikma va malakalarini aniqlash uchun mo'ljallangan. Ushbu ta'lim yo'nalishi bo'yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asarlarni ijro etish borasida ish bajaradilar. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

1-fan

"XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK"

Fanning maqsadi va vazifalari

60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon);
60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang);
60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (rubob prima, qashqar ва afg'on rubobi);
60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas, tanbur, dombira);
60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular);
60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt);
60211515 - Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas).

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko'nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me'yoriy dasturni o'zlashtirish ustida ish olib boriladi.

"Xalq cholg'ularida ijrochilik" fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega bo'lganliklarini o'zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e'tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko'rsatib berishga qaratilishi kerak. Ixtisoslik fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo'lgan, ya'ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog'onalari xususan, adabiyot va san'at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo'lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi shart.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Yuqorida keltirilgan ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfda kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko'zda tutilgan.

O'qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo'lgan vaqt mobaynida ijro dasturi (yirik shakl, o'zbek xalq musiqasidan namuna, mahoratli asar)ni ijro etib berishi, talab etiladi.

Cholg'uda ijro dasturi

60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon);
60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang);
60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (rubob prima, qashqar ва afg'on rubobi);
60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas, tanbur, dombira)
60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular);
60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt);
60211515 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas).

Ta'lim yo'nalishlariga ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro'yxat asosida, yakka tarzda, tayyorlangan dasturni fortepiano jo'rligida yoddan ijro etishadi.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur'atini ko'rsatilgan tezlikda, ijro shtrixlarini to'g'ri qo'llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarib, shuningdek, pozitsiya va applikaturani to'g'ri qo'llagan holda, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to'liq ochib bergan holatda ijro etib berishi zarur. Asarda musiqiy ifoda vositalarining qo'llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish, hamda uning sifati asosiy ahamiyatga ega.

NAY

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: P.Chaykovskiy – "Barkarolla", M.Oginskiy – "Polonez", N.Dautov – "Yolg'izlik", P.Chaykovskiy – "Ariya Lenskiy", Y.Sabzanov – "Pomir kirik kuyi", N.Dautov – "Fotima"

2.Yirik asarlar, masalan: S.Ryauzov – "Konsert" III-qism, F.A.Rossler – Rosetti – "Konsert poema" II-III qismlar, B.Romberg – "Konsert" I- qism, V.A.Mosart – "Konsert" D-dur I- qism, V.Morchello – "Sonata" d-moll, A.Vivaldi – "Konsert", A.Kudryatsev – "Moldovancha rapsodiya", A.Xachaturyan – "Konsert".

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Qalandar (Soyai)" , D.Zokirov – "Ey sabo", M.Murtazoyev – "Tamanno", M.Muxamedov – "Bir kelsun", M.Muxammedov – "Nay yallasi", O'zbek xalq kuyi – "Subhidam"

QO'SHNAY

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: M.Oginskiy – "Polonez", N.Norxo'djayev – "Hayol", M.Otajonov – "Naqsh", Sh.Sobirov – "Muqarrar", I.Raximov – "Sabo", N.Ro'ziyev – "Ohista"

2.Yirik asarlar, masalan: O.Abdullayeva – qo'shnay cholg'usi uchun maxsus yozilgan "Konsert", M.Bafoyev - qo'shnay cholg'usi uchun maxsus yozilgan "Konsert", A.Otajonov – "Konsert poema", S.Jalil – "Konsertino"

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Qalandar (Soyai)" , D.Zokirov – "Ey sabo", M.Murtazoyev – "Tamanno", D.Zokirov – "Ko'rmadim", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz"

BAYAN-AKKORDEON

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: A.Xachaturyan – "Gopak" из балета "Gayane", K.Myaskov – "Украинский танец", J.Kati – "Концертный триптих" I qism

2.Yirik asarlar masalan: I.Yashkevich – "Sonatina" D-dur, N.Budashkin – "Konsert",

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: A.Sultonov – B.Giyenko – Final "Qoraqolpocha syuita" III qism, Rus.xalq.kuyi – "То не ветер ветку клонит". Концертные вариатции А.Суркова.

CHANG

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1. Pesalar masalan: L.Betxoven – "Romans", P.Chaykovskiy – "Melodiya", A.Bizov – "Sha-shtil", A.Sigankov – "Yevreycha melodiya", S.Raxmaninov – "Vokaliz", Yu.Vesnyak – "Noktyurn", M.De.Falya – "Ispancha raqs", I.Fralov – "Ispancha fantaziya, A.Xachaturyan – "Lezginka"

2.Yirik asarlar, masalan: A.Babayev – "Konsert fantaziyasi", D.Kabalevskiy – "Konsert" I qism, F.List – "Vengercha Rapsodiya" №6, F.List – "Vengercha Rapsodiya" №2, V.A.Mosart – "Sonata", G.Xanmamedov – "Konsert" №1,№2,№3,

3. Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Navro'zi ajam", F.Sodiqov – "Humor", O'zbek xalq kuyi – "Samoi dugoh", O'zbek xalq kuyi – "Rajabiy", Yu.Rajabiy – "Ra'nolanmasun", M.Tojiyev – "Sharqona rapsodiya"

RUBOB PRIMA

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: A.Sigankov – "Korobeyniki", M.Maxmudov – "Qo'shiq va raqs", A. Batssinni – "Gnomlar raqsi", D.Gnutov qay.ishl – "To'rg'ay", A.Nabiyev – "Yumoreska".

2.Yirik asarlar masalan: N.Budashkin – "Konsert", I.S.Bax – "Konsert", P.Sarasate – Karmen operasiga "Fantaziya", K.Kujamyarov – "Konsert pesasi", A.Vivaldi – "Konsert" G-dur.

3. Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: N.Norxodjayev – "Navro'z uforisi", O'zbek xalq kuyi – "Hojiniyoz I-II", M.Murtazoyev – "Tamanno"

QASHQAR RUBOBI

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: M.Otajonov – "Bolgar termalari", V.Minsev – "Fantaziya", A.Pyatssola – "Oblivion", Ya.Sabzanov – "Pomir lirik kuyi", S.Hayitboyev – "Lirik kuy", A.Sigankov – "Yevreycha melodiya", A.Grinshpun – "Rumin xalq kuyi".

2.Yirik asarlar masalan: S.Aleskerov - "Konsert" I qism, S.Aleskerov – Tor va simfonik orkestr uchun "Konsert" №2. II va III qism, Abdukarim Usmon – "Konsert fantaziya", G.Xanmamedov – "Konsert" №2 II-III qism, T.Bakixanov – "Konsert" II-III qismlar, M.Otajonov – "Konsert" qashqar rubobi uchun, Ya.Sibelius – "Konsert",

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Navro'zi ajam", O'zbek xalq kuyi – "Samoi dugoh", O'zbek xalq kuyi – "Rajabiy", Yu.Rajabiy – "Ra'nolanmasun", Y.Rajabiy – "Kuygay", Y.Rajabiy – "Ne navo", Dugoh maqomidan – "Sarahbori dugoh"

AFG'ON RUBOBI

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: SH. Sobirov – "Pesa", N.Savinov - S.Kalonov – "Qo'shiq va raqs", A.Shalov – "Valinki", S.Aleskerov – "To'xtovsiz harakat", A.Sigankov – V.Ditel – "Korabeyniki" .

2.Yirik asarlar masalan:B.Feoktistov – "Fantaziya", M.Otajonov – afg'on rubobi uchun maxsus yozilgan "Konsert", X.Xanmamedov – "Konsert"№3 I-qism, F.List – "Vengercha rapsodiya №2,№6".

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: Dugoh maqomidan – "Mushkuloti dugoh", R.Qipchoqov – "Tarje navo", O'zbek xalq kuyi – "Hojiniyoz" I-II-III, Dugoh maqomidan – "Garduni dugoh".

DUTOR

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar masalan: A.Shalov – "Valinki", F.Shopen – "Vals", Z.Abreu – "Tiko-tiko", Z.Karaganda – "Mayra", K.Qurboniyon – "Raqsi kulobi", V.Gorodovskaya – "Русские напевы", K.Qurmang'azi – "Balbiraun", G.Kubota - A. Sigankov – "Очи чёрные"

2.Yirik asarlar, masalan: X.Raximov – "Dutor navosi", A.Shalov – "Fantaziya", A.Shalov – "Fantaziya", N.Budashkin – "Konsert variatsiyasi", A.Kalinkin – "Fantaziya", O.Abdullayeva – "Dutor ifori", X.Raximov qayta ishl. – "Sharqona navo

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: F.Sodiqov – "Dutorim", F.Sodiqov – "Favvora",O'zbek xalq kuyi – "Qo'qoncha", F.Sodiqov – "Humor", O'zbek xalq kuyi – "Roxatijon", O'zbek xalq kuyi – "Nolish"

DUTOR BAS

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar masalan: K.Kumisbekov – "Poema", Sh.Sobirov dutor bas va fortepiano uchun maxsus – "Shijoat", A.Geray – "Baxchakurd", A.Vlasov – "Melodiya", A.Sigankov – "Yevreycha melodiya", S.Hayitboyev moslashtirgan – "Aliqambar", K.Sen-Sans - "Allegro appassionato", K.Senalye – "Allegro sprittozo", S.Jalil - "Qalbimda".

2.Yirik asarlar, masalan: G.Golterman – "Konsert" №2 I qism, A. Vivaldi – "Konsert", F.List – "Vengercha Rapsodiya", M.Otajonov – "Konsert", J.Jo'rayev – "Konsert", D.Kabalevskiy – "Konsert".

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek mumtoz musiqasi – "Chapandozi qalandar", O'zbek xalq kuyi – "Kurd", O'zbek xalq kuyi – "Nasri segoh", Dugoh maqomidan – "Mushkuloti dugoh, garduni dugoh", M.Asgrafiy – "So'zsiz qo'shiq", B.Giyenko – "Improvizatsiya", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz", O'zbek xalq kuyi – "Navro'zi ajam"

DUTOR KONTRABAS

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar masalan: X.Raximov – "Qo'shiq", M.Ashrafiy – "So'zsiz qo'shiq", A.Arutyunyan – "Ekspromt", S.Raxmaninov – "Vokaliz", P. Chaykovskiy – "Noktyurn",

2.Yirik asarlar, masalan: S.Ekkels – "Sonata", M.Marchella – "Sonata", A.Pixol – "Konsert", D.Dittersdorf – "Konsert", A.Droganetti – "Konsert"

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Chaman yalla", O'zbek xalq kuyi – "Roq qashqarcha", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz"

ZARBLI CHOLG'ULAR

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Doyra: Pesalar, masalan: G.Vaskanyan – "Pesa", Xorazm xalq kuyi – "Gala, Laylum", G.Mushel – "To'rt qiz variatsiyasi".

Marimba: Pesalar, masalan: T.Toshmatov – "Konsert rondo", B.Giyenko – "Roq qashqarcha", M.Maxmudov – "Uvertyura"

2.Doyra:Yirik asarlar masalan: A.Leviyev – "Fantaziya", M.Leviyev – "Yoshlik syuitasi"

Marimba: Yirik asarlar masalan: A.Batssini – "Gnomlar raqsi", I.Bax – "Konsert" a-moll, A.Vivaldi – "Konsert" a-moll, F.List – "Vengercha raqs" №2, P.Kreston – "Konsertino", A.Xachaturyan – "Konsert" III qism

3.Doyra: Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: Usta Olim Komilov – "Pilla", Usta Olim Komilov – "Zang", Q.Dadayev – "Katta o'yin", E.Barayev – "Larzon", T.Inog'omov – "Shodlik"

G'IJJAK

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: F.Nazarov – "Qo'shiq va raqs", M.Bafoyev – "Buxoroda bayram", M.Bafoyev – "Vals", Ya.Sabzanov – "Yurak dardi", Q.Komilov – "Konsert pesasi", P.Sarasate – "Andaluzcha romans", A.Grinshpun qayt.ishl. – "Rumin xalq kuyi", F.Kreysler – "Муки любви", S.Raxmaninov – "Vokaliz".

2.Yirik asarlar, masalan: Dj.Viotti – "Konsert" №23 III–qism, X.Xanmamedov – "Konsert" I qism, A.Vivaldi – "Konsert" Yil fasllari, G.Gendel – "Sonata", D.Kabalevskiy - "Konsert", J.B.Akkolai – "Konsert", A.Xachaturyan – "Konsert".

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Hojiniyoz", O'zbek xalq kuyi – "Sharob", G'.Toshmatov – "Guljamol", M.Murtazoyev – "Tamanno", G'.Toshmatov – "Kezarman", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz", M.Mirzayev – "Ey gul"

G'IJJAK ALT

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar, masalan: M.Ashrafiy – "So'zsiz qo'shiq", M.Bafoyev – "Sharqona fantaziya", F.Nazarov – "Qo'shiq va raqs", M.Bafoyev – "Buxoroda bayram", M.Bafoyev – "Vals", Ya.Sabzanov – "Yurak dardi", Q.Komilov – "Konsert pesasi", P.Sarasate – "Andaluzcha romans", A.Grinshpun qayt.ishl. – "Rumin xalq kuyi", F.Kreysler – "Muki lyubvi", S.Raxmaninov – "Vokaliz", D.Zokirov – "Qo'qoncha"

2.Yirik asarlar, masalan: Dj.Viotti – "Konsert" №23 III –qism, X.Xanmamedov – "Konsert" I qism, A.Vivaldi – "Konsert" Yil fasllari, G.Gendel – "Sonata", D.Kabalevskiy - "Konsert", J.B.Akkolai – "Konsert", A.Xachaturyan – "Konsert", K.Stamits – "Konsert"

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Hojiniyoz", O'zbek xalq kuyi – "Sharob", G'.Toshmatov – "Guljamol", M.Murtazoyev – "Tamanno", G'.Toshmatov – "Kezarman", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz", M.Mirzayev – "Ey gul"

G'IJJAK QOBUS-BAS

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar masalan: A.Vlasov – "Melodiya", A.Ayvazyan – "Gruzincha raqs", M.Ashrafiy – "So'zsiz qo'shiq", A.Arutyunyan – "Ekspromt", S.Raxmaninov – "Vokaliz", P. Chaykovskiy – "Noktyurn",

2.Yirik asarlar, masalan: I.Bax – "Konsert", S.Ekkels – "Sonata", M.Marchella – "Sonata", Y.Gaydn – "Konsert"

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Chaman yalla", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz", O'zbek xalq kuyi – "Kurd"

G'IJJAK QOBUS-KONTRABAS

Abiturient quyidagi etyud va asarlardan birini ijro etishlari mumkin:

1.Pesalar masalan: X.Raximov – "Qo'shiq", M.Ashrafiy – "So'zsiz qo'shiq", A.Arutyunyan – "Ekspromt", S.Raxmaninov – "Vokaliz", P. Chaykovskiy – "Noktyurn",

2.Yirik asarlar, masalan: S.Ekkels – "Sonata", M.Marchella – "Sonata", A.Pixol – "Konsert", D.Dittersdorf – "Konsert", A.Droganetti – "Konsert"

3.Xalq kuylari va bastakorlik asarlaridan na'munalar, masalan: O'zbek xalq kuyi – "Chaman yalla", O'zbek xalq kuyi – "Roq qashqarcha", O'zbek xalq kuyi – "Yolg'iz"

Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. cholg'uda ijro dasturi

№	Ijro talablari	To'liq javob uchun ball
1.	Asar nota matnining to'g'riligi	10,0
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	10,0
3.	Applikaturaning qo'llanishi	10,0
4.	Sahna madaniyati	10,0
5.	Artikulyatsiya talablarining bajarilishi	10,0
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to'g'ri qo'llanishi	10,0
7.	Shtrix va dinamik belgilarning ishlatilishi	10,0
8.	Intonatsiya sofligi	10,0
9.	Asar xususiyatini ochib berilishi	10,0
10.	Sur'atning to'g'ri tanlanishi	3,0

Ijro dasturi bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball **–93,0 ball**

2-fan. MUSIQA TARIXI VA NAZARIYASI

"Musiqa tarixi va nazariyasi" fanidan sinovlar 3 bosqichda o'tkaziladi:

1-bosqichda abituriyent "Musiqa adabiyoti" fani boyicha og'zaki savollarga javob berishi lozim;

2-bosqichda abituriyent "Garmoniya" fani boyicha amaliy topshiriqlarni bajarishi lozim;

3-bosqichda abituriyent "Solfedjio" fani boyicha amaliy topshiriqlarni bajarishi lozim.

1-bosqich. "Musiqa adabiyoti" fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi - abituriyentlarning "Musiqa adabiyoti" fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko'nikmalarining shakllanganligi qay darajada ekanligini aniqlashdan iborat. Ma'lumki, musiqiy asarlarni ijro etilishida ularning yaratilish davri, yo'nalishi , janri va shakli tamoillari yuzasidan bilim ko'nikmalariga ega bo'lish talab etiladi. Shunga ko'ra abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar qo'yiladi:

- musiqiy asarlarni yaratilish davri, yo'nalishi, janri va shakl tamoillari bilish;
- mumtoz musiqaning yetuk namunalari xususida birlamchi bilimga ega bo'lish.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent "Musiqa adabiyoti" fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lganligini og'zaki yoki yozma xolda namoish etishi, o'z javobini musiqiy namunalarni fortepiano sozida chalib ko'rsatish yoki kuylab berish orqali tasdiqlashi talab etiladi. Sinov jarayonida abituriyentning-eruditsiya, madaniy xodisalarni anglash, musiqa san'atining tarixiy jarayonlardagi axamiyatini tushunish kabi xususiyatlari yorqin namoyon bo'lishi kerak.

"Musiqa adabiyoti" fanidan og'zaki topshiriqlar:

a) ijro dasturiga oid savollar: (asarning shakl jihatidan tahlili, muallifi, yaratilgan davri va ijro yo'nalishi, ijroning badiiy xususiyatlari v.h);

b) o'rta maxsus ta'limning umumiy kursi darajasida musiqa adabiyotidan bilimlarni;

v) janr va shakl nuqtai nazaridan kichik hajmdagi - sonatina, romans, kuy va b. asarlarni tahlil qilish qobiliyati kabilarni o'z ichiga oladi;

Shuningdek, «Musiqa adabiyoti»da abituriyentning musiqa san'ati va boshqa san'at turlaridan, o'zbek va chet el musiqasida ma'lum va mashhur asarlar, zamonaviy an'analar haqidagi bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi.

1-bosqich boyicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Asarga oid savollar	3,0
2.	Chet el мusiqa adabiyoti bo'yicha savollar	6,0
3.	O'zbek musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	6,0
4.	Asarning janr va shakl nuqtai nazaridan tahlili	6,0

1-bosqich "Musiqa adabiyoti" boyicha baholash uchun qo'yiladigan maksimal ball – 21, 0 ball

2-bosqich. **"Garmoniya"** fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi-abituriyentlarning "Garmoniya" fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko'nikmalarining shakllanganligi qay darajada ekanligini aniqlashdan iborat.

Abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar *qo'yiladi:*

- klassik garmoniyaning nazariy qonuniyatlarini bilish;
- nazariy bilimlarni fortepianoda ijro etish orqali namoyon etish;
- garmonik tushunchalarini qo'llash orqali Davriya shaklida I-darajali turdosh tonallikka modulyatsiyani fortepianoda ijro etish, diatonik yoki xromatik sekventsiyalarni ijro etish.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent "Garmoniya" fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda og'zaki mashqlarni xatosiz bajarganda, garmonik qonuniyatlarni yechimini fortepianoda erkin namoyon etganda, taxlil jarayonida garmonik nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo'yicha bilimlari yuqori badiiy darajada bo'lganida qo'yiladi. Talabaning garmonik eshitish qobiliyati, garmonik tuzilmalarni fortepianoda ijro etish mahoragi yorqin namoyon bo'lishi kerak.

Garmoniya fanidan abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

OG'ZAKI TOPSHIRIQLAR

1. Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyalarni fortepianoda ijro etish.
2. Diatonik yoki xromatik sekventsiyalarni ijro etish.

2-bosqich bo'yicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyani fortepianoda ijro etish.	15,0
2.	Diatonik yoki xromatik sekventsiyalarni ijro etish.	6,0
Jami		21,0

2-bosqich **"Garmoniya"** fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – **21, 0** ball.

3-bosqich "Solfedjio" fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi – barcha ixtisosliklar uchun musiqiy eshitishni rivojlantirish va kasbiy tayyorlanishda eng muhim predmetlardan hisoblanadi. Musiqiy eshitish darajasining yuqoriligi, kuylash malakasi va musiqiy xotirani kuchliligi xonanda va dirijyorlarni tarbiyalashda katta ahamiyatga egadir.

Fanni o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Solfedjio fani bo'yicha talabalar o'rganilayotgan materialning qaysi millatga taalluqli bo'lishidan qat'iy nazar musiqiy eshitish, xotirani har tomonlama rivojlantirish, kuylash va tinglash jarayonida tovush tozaligini nazorat qilish kabi tasavvur, tushuncha va bilimlarga ega bo'lishi lozim.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent "Solfedjio" fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda, notaga qarab kuylashni bajarganda, musiqiy-nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo'yicha bilimlari yuqori darajada bo'lganida qo'yiladi. Talabaning solfedjio faninidan qobiliyatini yorqin namoyon bo'lishi kerak.

Solfedjio fanidan abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

OG'ZAKI:

1. Notanish bir ovozli misollarni dirijyorlik qilib kuylash
2. Intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash.

3-bosqich boyicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Notanish bir ovozli misollarni dirijyorlik qilib kuylash:	
a)	Tonallikni to'g'ri aniqlash	2 ballgacha;
b)	Sof kuylash	7 ballgacha;
c)	Ritmik ketma-ketlikka aniq rioya qilish	6 ballgacha.

2.	Intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash.	6 ballgacha.
Jami		**21,0**

3-bosqich "**Solfedjio**" fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – **21,0 ball.**

"Musiqa tarixi va nazariyasi" fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – **63,0 ball**

Mazkur ta'lim yo'nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga jami qo'yiladigan maksimal ball – 156,0 ball.

Ijodiy imtihonni o'tkazish tartibi

60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon);
60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang);
60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (rubob prima, qashqar ва afg'on rubobi);
60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas, tanbur, dombira);
60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular);
60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt);
60211515 - Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas).

Ta'lim yo'nalishiga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida oldindan belgilangan muddatlarda Toshkent shahridagi O'zbekiston davlat konservatoriyasi binosida ijodiy imtihon topshiradi. Imtihonlar yakka tartibda Qabul komissiyasi tomonidan belgilangan auditoriyalarda o'tkaziladi.

Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi bo'yicha imtihonni qabul qilib oladi.

Appelyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtixon natijalari bo'yicha konservatoriya qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan kundan (vaqtdan) boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat abituriyent o'zi to'plagan ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.

O'zbekiston davlat konservatoriyasi
"Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi tomonidan tuzilgan
60211509-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon), 60211510-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang) 60211511-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (pubob prima, qashqar va afg'on rubobi), 60211512-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas), 60211513-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular), 60211514-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt), 60211515-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas) ta'lim yo'nalishlari bo'yicha ijodiy imtihon dasturiga

TAQRIZ

Ijodiy imtihonlar uchun tuzilgan mazkur dastur – kelajakda bakalavriat ta'lim yo'nalishining "Xalq cholg'ularida ijrochilik" ixtisosligi bo'yicha tahsil oladigan talabalar uchun mo'ljallangan. Dastur Davlat ta'lim Standartlariga binoan san'at sohasida o'rta ta'lim tizimi o'quv rejalari asosida tuzilgan.

Dasturda o'quv fanining maqsadi va vazifalari; fan bo'yicha talabalarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar; fanning san'at tizimidagi o'rni; abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ishni baholash mezoni aks etgan.

O'zbekiston davlat konservatoriyasi "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi tomonidan tuzilgan 60211509-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon), 60211510-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang) 60211511-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (pubob prima, qashqar va afg'on rubobi), 60211512-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas), 60211513-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular), 60211514-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt), 60211515-Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari ((g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas) ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy imtihon dasturi 1-fan kasbiy (ijodiy) ixtisoslikdan imtihon dasturi, 2-fan Musiqa tarixi va nazariyasi fanidan) asosida tuzilgan bo'lib abiturientlarni bilimini aniqlashga qaratilgan.

Mazkur dasturda ushbu yo'nalish bo'yicha barcha cholg'ular uchun yaratilgan zamonaviy adabiyotlar, shu jumladan chet el tajribasi inobatga olingan.

Tuzilgan dastur Davlat ta'lim standartlariga mos keladi. Dastur amaliyotda qo'llash uchun tavsiya etiladi.

Taqrizchi:

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti
"Cholg'u ijrochiligi va musiqa nazariyasi"
kafedrasi dotsenti **S. Turatov**

IMZO
Tasdiqlayman. Xodimlar bo'limi boshlig'i
"___" ______

O'zbekiston davlat konservatoriyasi
"Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi tomonidan tuzilgan 60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon), 60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang) 60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (pubob prima, qashqar va afg'on rubobi), 60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas), 60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular), 60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt), 60211515 - Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas) ta'lim yo'nalishlari bo'yicha ijodiy imtihon dasturiga

TAQRIZ

O'zbekiston davlat konservatoriyasi, 60211500 – Cholg'u ijrochiligi: (xalq cholg'ulari) ta'lim yo'nalishl bo'yicha ijodiy imtihonlar uchun tuzilgan mazkur dastur – kelajakda bakalavriat ta'lim yo'nalishining "Xalq cholg'ularida ijrochilik" ixtisosligi bo'yicha tahsil oladigan talabalar uchun mo'ljallangan. Dastur Davlat ta'lim Standartlariga binoan san'at sohasida o'rta ta'lim tizimi o'quv rejalari asosida tuzilgan.

Dasturda o'quv fanining maqsadi va vazifalari; fan bo'yicha talabalarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar; fanning san'at tizimidagi o'rni; abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ishni baholash mezoni aks etgan.

O'zbekiston davlat konservatoriyasi "Xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasi tomonidan tuzilgan 60211509 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (nay-qo'shnay, bayan-akkordeon), 60211510 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (chang) 60211511 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (pubob prima, qashqar va afg'on rubobi), 60211512 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas), 60211513 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular), 60211514 – Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt), 60211515 - Cholg'u ijrochiligi: xalq cholg'ulari ((g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas) ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy imtixon dasturi 1-fan kasbiy (ijodiy) ixtisoslikdan imtihon dasturi, 2-fan Musiqa tarixi va nazariyasi fanidan) asosida tuzilgan bo'lib abiturientlarni bilimini aniqlashga qaratilgan.

Mazkur dasturda soha bo'yicha yaratilgan zamonaviy adabiyotlar, shu jumladan chet el tajribasi inobatga olingan.

Tuzilgan dastur Davlat ta'lim standartlariga mos keladi. Dastur amaliyotda qo'llash uchun tavsiya etiladi.

Taqrizchi:

O'zDK "Musiqiy pedagogika" kafedrasi dotsenti, p.f.n. **B.Azimov**

O'zbekiston davlat konservatoriyasi 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san'at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san'ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg'u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san'ati ta'lim yo'nalishlari uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturiga

TAQRIZ

Mazkur 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san'at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san'ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg'u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san'ati ta'lim yo'nalishlari uchun taqdim etilayotgan ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturi "Musiqa tarixi va nazariyasi" fanidan iborat bo'lib, o'z navbatida uch bosqichda amalga oshiriladi. Abiturientlar avval "Musiqa adabiyoti" fanidan nazariy bilimlari, musiqa ilmidagi fikrlashlariga e'tibor beriladi. Ikkinchi bosqichda "Garmoniya" fanidan egallangan nazariy bilimlarni amaliy jihatdan ochib berib, uchinchi bosqichda "Solfedjio" fanida nota yozuvida savodli o'qish mashqlari baholanadi.

Musiqa ilmining barcha ta'lim yo'nalishlarida tahsil olishni istayotgan abiturientlar uchun jahon xalqlari musiqa adabiyoti, o'zbek musiqa adabiyoti, xususan bastakorlik va kompozitorlik ijodiyoti hamda maxsus adabiyotlar bilan tanish ekanligi muhimdir.

Musiqiy nazariy fanlar bo'yicha garmonik ketma-ketlikdagi garmonik izchilliklarni ijrosi orqali amaliy hamda nazariy bilimlarini ko'rsata olishi, shuningdek notaga qarab kuylay olishi, lad, interval va akkordlarni kuylab, so'ngra tinglab aniqlay olishi zarur bo'ladi.

Mazkur o'quv dastur mantiqan izchil va to'g'ri tuzilgan. Yuqoridagi fikrlarni inobatga olgan holda mazkur dasturni ta'lim tizimiga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

O'zDK huzuridagi Botir Zokirov nomidagi MESI "Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrasi mudiri, s.f.f.d. (PhD) **N.T.Xamdamova**

O'zbekiston davlat konservatoriyasi 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san'at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san'ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg'u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san'ati ta'lim yo'nalishlari uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturiga

TAQRIZ

Taqdim etilayotgan 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san'at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san'ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg'u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san'ati ta'lim yo'nalishlari uchun ijodiy (kasbiy) *imtihonlar dasturlari* "Musiqa tarixi va nazariyasi" fanidan iborat bo'lib, o'z navbatida uch bosqichda amalga oshiriladi. Abiturientlar avval "Musiqa adabiyoti" fanidan nazariy bilimlariga, musiqa ilmidagi fikrlashlariga e'tibor beriladi. Ikkinchi bosqichda "Garmoniya" fanidan egallangan nazariy bilimlarni amaliy ijro etilishi orqali ochib berilishini nazarda tutadi. Uchinchi bosqichda "Solfedjio" fanida kuy misollarini sof intonatsiyalash muhim bo'lib, nazariy bilimlarni amaliyotdagi aksini namoyish etishdan iborat.

Musiqa ilmining barcha ta'lim yo'nalishlarida tahsil olishni istayotgan abiturientlar uchun *jahon xalqlari musiqa adabiyoti*, *o'zbek musiqa adabiyoti*, xususan bastakorlik va kompozitorlik ijodiyoti hamda musiqashunoslikka oid maxsus adabiyotlar bilan tanish ekanligi muhimdir.

Musiqiy-nazariy fanlar bo'yicha garmonik ketma-ketlikdagi garmonik izchilliklarni ijrosi orqali amaliy hamda nazariy bilimlarini ko'rsata olishi, xususan notadan kuylay olishi, xalq ladlari, major-minor turlari, interval va akkordlarni kuylay olishi va tinglab aniqlashi zarur bo'ladi.

Mazkur o'quv dastur mantiqan izchil va to'g'ri tuzilgan. Yuqoridagi fikrlarni inobatga olgan holda mazkur dasturni ta'lim tizimiga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

O'zDK "Musiqa nazariyasi" kafedrasi
katta o'qituvchisi **S.Maxmudova**